

Stark ökning av Cercospora

Trots ett normalt väderår har bladsvampen *Cercospora* spridit sig ovanligt mycket. Problemet har ökat snabbt och drabbar nu både bevattnade och obevattnade fält, vilket leder till både lägre rotskörd och tydligt minskad sockerhalt. Detta ser ut att bli ett återkommande problem som kräver nya strategier framöver.

Året som gått har inte bjudit på några extrema väderförhållanden, ändå har vi sett en

ovanligt kraftig förekomst av bladsvamp i både Sverige och Danmark. Särskilt anmärk-

Starka Cercospora-angrepp. Bevattnat fält i nordöstra Skåne som drabbats hårt av årets Cercospora-angrepp.

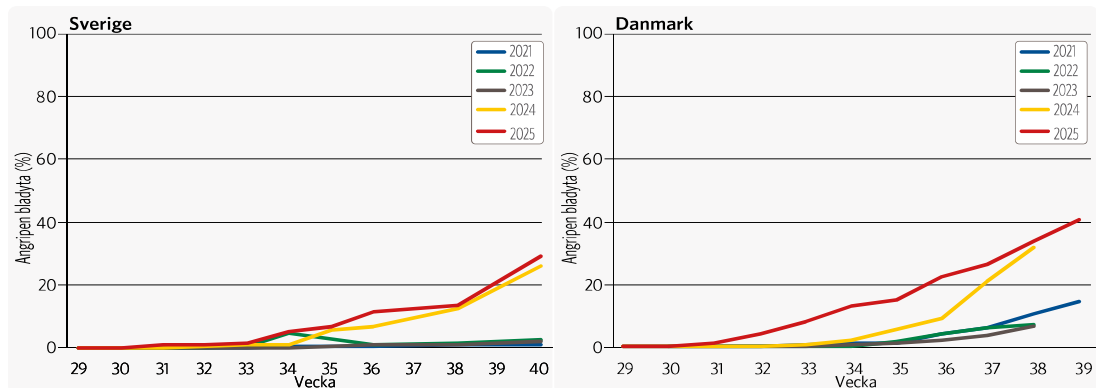
Tolerant sort. I mitten av bilden en Cercospora-tolerant sort mellan starkt angripna marknadssorter i årets Cercospora-försök.

ningsvärt är den omfattande spridningen av *Cercospora*, som redan tidigt på säsongen upptäcktes i Jordbruksverkets och NBR:s gemensamma bladsvampsbevakning. En ökning av *Cercospora* har observerats i bevakningsrutorna de senaste två åren i Sverige och i Danmark de senaste sex åren. För varje år har fläckarna observerats tidigare och utvecklats till ett större angrepp under säsongen. Det är heller inte bara i bevakningsrutorna som de ökande angreppen ses. I år har svåra angrepp setts i förhållandevis många fält.

Spridda angrepp

Många odlare har under sensommaren sett sina fält bli bruna och bladen vissna ner. När sockerhalterna rapporterats in från bruket har det i flera fall handlat om en tydlig minskning. På NBR har vi under en tid anat att *Cercospora* skulle öka, men utvecklingen har gått snabbare än väntat. Tidigare har problemen varit begränsade till bevattnade fält i nordöstra odlingsområdet och varit hanterbara. I år har vi sett angrepp i hela odlingsområdet, och även obevattnade fält har drabbats hårt, men tendensen är fortfarande kraftigare angrepp på lättare jordar och bevattnade fält.

Det är naturligt att fråga sig om årets situation är unik, eller om vi måste vänja oss vid återkommande kraftiga angrepp. Tyvärr pekar mycket på att när

Diagrammen visar när Cercospora-symptom har setts och hur utvecklingen har varit under säsongen i utvalda bevakningsrutor runt om i odlingsområdet under åren 2021-2025 i Sverige respektive Danmark.

smittan väl fått fäste och sporrerna ökar i våra fält, så är detta något vi måste lära oss att hantera framöver.

Toleranta sorter

Det mest effektiva verktyget för att kontrollera Cercospora är toleranta eller resistent sorter. Tyvärr finns det idag inga godkända sorter i Sverige med uttalad tolerans mot Cercospora, eftersom svampen tidigare inte varit något stort problem här. Försök visar att vissa sorter är något bättre än andra, men alla på marknaden är i praktiken känsliga. Vill du läsa mer om specifika sorter hänvisar jag till artikeln om bladsvampsförsöken.

NBR har i pilotförsök testat en tolerant sort som odlas i Tyskland och denna har stått ut jämfört med de andra sorterna både gällande mindre synliga symptom under säsongen och högre sockerhalt. Det finns alltså sorter som skulle kunna vara lämpliga för odling i drabbade områden vilket är lovande.

Inför 2026 kommer fröfirmorna erbjudas och uppmunt-

ras att ta in toleranta sorter för test i NBR:s nya Cercospora-försök. Det kommer dock att dröja några år innan dessa sorter blir godkända för odling.

Fungicider

Det andra kontrollalternativet är bekämpningsmedel. Tyvärr är verktygslådan begränsad även här. Preparat innehållande triazoler är de som har bäst effekt och förhoppningen var att Propulse SE 250 skulle bli godkänt i Sverige, men om det sker är ovisst i dagsläget. Comet Pro har i praktiken ingen effekt mot Cercospora eftersom resistensen är utbredd, medan Revyona och Amistar Gold verkar ge en viss effekt.

Med stigande förekomst av Cercospora går det alltså inte att enbart behandla med Comet Pro. Med nuvarande registreringar är det tankblandningar med Revyona eller Revystar XL som skall till. Amistar Gold, som innehåller en triazol, seglar dessutom på nytt upp som ett gångbart alternativ som en del i strategin.

Även gällande bekämpnings-

medel kommer NBR att erbjuda deltagande i Cercospora-försök som förhoppningsvis ska leda fram till nya lösningar.

Andra bladsvampar

Ramularia har också förekommit i högre grad i år än de senaste åren, både i bevakningsrutorna och i odlares fält. Trots att klimatet blir varmare ska vi inte räkna bort Ramularia som en viktig bladsvamp. Däremot har vi i år generellt sett mindre av mjöldagg och rost.

Anpassade strategier

Sammanfattningsvis står vi inför en ny verklighet där bladsvampar, särskilt Cercospora, kräver ökad uppmärksamhet och nya strategier. Det är viktigt att följa utvecklingen, ta del av försöksresultat och vara beredd att anpassa både sortval och bekämpningsstrategier de kommande åren.

Louise Holmquist
NBR Nordic Beet Research